

Anthuriumteler Robert Vink kiest voor assimilatiebelichting

Robert Vink is in de anthuriumteelt een voorloper met belichten. Het voorkómen van loosvorming in de donkere winterperiode is voor de anthuriumteler dé voornaamste reden om assimilatielampen op te hangen in zijn 2 hectare grote kas in Zevenhuizen. Met de huidige slechte prijsvorming is dit echter maar net rond te rekenen.

TEKST EN BEELD: MARLEEN ARKESTEIJN-BECKERS

“Belicht vorming

Robert Vink teelt zeven jaar anthuriums. Hij heeft vijf rassen: ‘Tropical’, ‘Midori’, ‘Choco’, ‘Carnaval’ en ‘Danielle’. De planten groeien in W-goten van styropor in growcubes van steenwol van 2 bij 2 centimeter. Vink koos voor anthurium, omdat deze jaarrond een goede kwaliteit heeft en omdat het geen artikel is, dat er persé elke dag afmoet. “We hebben natuurlijk wel een weekplanning, waarbij we ervoor zorgen dat we elke week eenmaal rondgaan.” Hij ontdekte dat anthuriums zeker niet gemakkelijk te telen zijn. “Het is een subtropisch gewas. Als een anthurium drie maal zoveel zou verdampen, was het gemakkelijker. Nu wordt het gewas snel te warm en dan verbrandt het. Daarom heb ik een dubbel scherm, luchtbevochtigers en daksproeiers om de luchtvochtigheid hoog te houden.”

De prijsvorming valt hem tegen. “De uitbreiding gaat te snel. Een paar jaar achter elkaar groeit het areaal met tien procent. Dat is teveel. Verder hebben we te maken met een zwakke dollar en werkt de economie tegen”, legt hij uit. Daar komt bij dat de bloemtakken bij kamertemperatuur (15 graden Celsius) in plaats van gekoeld getransporteerd moeten worden. “Anthuriums worden daarom vaak samen met kamerplanten vervoerd. Dit beperkt de afzetmogelijkheden.”

Weinig ervaring met assimilatiebelichting

Assimilatiebelichting in de anthuriumteelt is nieuw. “In roos is er inmiddels vijftien jaar ervaring. Omdat wij pas voor het tweede jaar bezig zijn, is er nog weinig bekend over de sterkte en duur van de belichting.” Daarom begon Robert Vink, een jaar voordat hij startte, met proeven in studieclubverband. Drie bedrijven hadden ieder twee proeven van vier lampen staan met verschillende rassen. De proeven zijn dit jaar afgesloten. Uit de resultaten bleek dat assimilatiebelichting niet bij alle rassen effect heeft. “Van mijn vijf rassen reageert er één minder op assimilatiebelichting. Bij de vervanging van de huidige rassen, zal de gevoeligheid voor belichting zeker een keuzecriterium zijn.” De anthuriumteler heeft het gevoel dat de lichtbehoefte van anthurium lager is dan van bijvoorbeeld roos of tomaat. “Bij anthurium is het buitenlichtniveau van 1 maart optimaal. Bij tomaat moet je denken aan het niveau van 1 mei. We belichten daarom met 5000 lux.”

Geen loosvorming meer

Extra belichting bij anthurium vertaalt zich nauwelijks in een grotere productie of betere kwaliteit. Het belangrijkste effect is het tegengaan van loosvorming. “Anthurium legt de knoppen twee maan-

den voor de bloei aan. De donkere dagen van november bepalen bijvoorbeeld de productie in januari. In februari is het licht al weer voldoende om loosvorming te voorkomen. In mei ontstaat er een oogstpiek, want na de periode van loosvorming komt alles weer tegelijk in bloei”, legt de kweker uit.

Door loosvorming te voorkomen, ontwikkelt de teler een gelijkmatiger arbeidspatroon. Dat komt niet alleen hem goed uit, maar ook zijn medewerkers. “Er werken hier vier mensen fulltime en zeven parttime vrouwen op oproepbasis. Zij willen het liefst iedere week evenveel werken en niet een periode van een paar maanden minder.”

Veertien bloemen extra nodig

De teler investeerde 4,5 ton in assimilatiebelichting. “De jaarkosten bedragen 11 Euro per m². Dat moet het ook zeker opleveren door een betere productie tijdens de dip én een goede prijs. Dat viel dit jaar niet mee.” Robert Vink rekent voor dat hij bij een middenprijs van 0,80 Euro ongeveer veertien bloemen extra moet snijden om uit de kosten te zijn. “Reken maar uit wat het oplevert bij een middenprijs van 1 Euro of wat het kost als de takken minder dan tachtig cent opleveren.” De teler heeft circa 1300 lampen hangen,

en moet loos- ing voorkomen”

Two cats auctioned off the sheep, however one pawnbroker laughed. S

van de op dat moment modernste lampen, de Master Son-T Green Power lampen van Philips, 600 Watt, 400 Volt. “Deze lampen hebben een breder spectrum, geen harmonische elektriciteitsverontreiniging en warmteverlies in de kabels.” De teler koos bewust voor een aluminium behuizing voor zijn lampen in plaats van kunststof. “Er zijn gevallen bekend, waarbij de lampen door de hitte naar beneden zakten in de kunststof armaturen, op de schermdoeken terecht kwamen en zo brand veroorzaakten. Ik ben minder bang voor storm dan voor brand. Stormschade kost je een halve ton, bij brand ben je gelijk een paar miljoen kwijt.”

Warmte-overschot beperken

Robert Vink wekt, sinds hij is overgestapt op assimilatiebelichting, zeventig procent van de gebruikte stroom zelf op met een warmtekrachtinstallatie van 600 kilowatt. Dertig procent van de stroom koopt hij nog in. De overtollige warmte slaat hij op in een warmte opslagtank van 140 m³ om later te gebruiken. Ook de lampen geven warmte af. De gewone ketel draait daardoor veel minder. “Mijn grootste probleem is het kwijtraken van warmte zonder warmte te vernietigen. Door warmtevernietiging stijgt de kostprijs. Met name in het najaar,

als er volop wordt belicht, zijn de nachten warmer dan tien graden en is het lastig om de opgeslagen warmte te gebruiken.”

Lichtoverlast voorkomen

De anthuriumteler houdt zich aan de standaardregels ten aanzien van lichtoverlast. Tussen 20.00 en 24.00 uur staat zijn verlichting uit. De gevels zijn afgeschermd. “Een verplichting om de lichtuitstoot naar boven met negentig procent tegen te houden, wordt lastig. Nu heb ik een open zonnescherm, dat geen energie tegenhoudt en een doorschijnend LS-10-ultra energiescherm. Dit energiescherm zou ik moeten vervangen door een dicht scherm, waardoor het nog moeilijker wordt om de warmte goed kwijt te raken.”

Samenvatting

Robert Vink teelt vijf verschillende anthuriumrassen onder assimilatiebelichting. In zijn kassen hangt 5000 lux. Het voorkómen van loosvorming in de winter is de voornaamste reden om over te stappen op belichting. Knelpunten zijn de op het moment slechte prijsvorming en het kwijtraken van overtollige warmte.

Paprikamikaze

De paprikateelt is in de tachtig en negentiger jaren van de vorige eeuw rap uitgegroeid tot een van de pijlers van de glasgroenteteelt. Een palet aan kleuren en vormen met een superieure kwaliteit in combi-

natie met veranderende eetgewoontes zorgden voor een vlotte afzet van de jaarlijkse productiegroei.

Jarenlang vormden paprikaproductanten de kopgroep van het kwekerspeloton.

Maar de successtory hapert. Producties per vierkante meter stabiliseren en ook de invulling van de jaarrondproductie is er nog niet.

Momenteel wordt er op diverse plaatsen geïnvesteerd in mobiele belichting om de productie wat te verleggen en mogelijk te verhogen. Ook vindt er onderzoek naar de effecten van mobiele belichting plaats.

Ik vind het werken met mobiele belichting een riskante ontwikkelingsrichting. Zouden de paprikaplanten zich echt laten foppen door deze schuifkaasmethode?

Tot mijn verbazing las ik dat de stemming op de landelijke paprikadag redelijk positief was, want de rendementen zijn de laatste jaren redelijk geweest. Er zijn vergaande ontwikkelingen met bewegende planten in combinatie met belichting. Maar deze teeltmethode wordt door het peloton als een ver van mijn bed show bestempeld. En eerlijk gezegd heb ik zelf ook vraagtekens, hoewel ik het initiatief te prijzen vind.

Mijn gezond boerenverstand vertelt me dat we dichterbij huis moeten blijven en consequent moeten zijn. Voordat er met allerlei kunst- en vliegwerk wordt begonnen, is de meest relevante vraag: Hoe is extra licht in de wintermaanden om te zetten in productie. Dus de plant niet foppen, maar echt laten groeien en produceren.

Met deze kennis kunnen we de teeltechniek verder ontwikkelen naar het meest optimale systeem om een jaarrondproductie te realiseren.

Als je een nieuw huis gaat bouwen begin je toch ook niet met het dak, maar eerst met de fundering. Wat er nu gebeurt, is paprikamikaze.

Peter Klapwijk